

Molí de Baix (o de Boixader)

Vilada

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector sud-est
Emplaçament A la riba dreta de la ribera de Vilada, sota del Molí de Dalt, prop de cal Marquès.

Coordenades:

Latitud: 42.13284
Longitud: 1.93598
UTM Est (X): 412063
UTM Nord (Y): 4665073

Classificació

Número de fitxa 08299 - 10
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIII-XVIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA: 3735
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 08300A002001350000SG
Autoria de la fitxa Albert Rumbo Soler i Isaac Soca Torres / Martí Picas INSITU SL
Data de registre de la fitxa: dl., 18/03/2002 - 01:00

Descripció

Es tracta d'un tradicional casal moliner de planta rectangular, encara que modernament s'hi afegí un altre cos. Aquest afegit sembla ser fet amb motiu d'un engrandiment de l'obrador. El cos principal també sembla ser una ampliació del primitiu molí medieval. Es tracta d'un edifici de dues plantes, amb una estructura clàssica i una coberta a doble vessant. No presenta elements massa interessants, tret d'una doble balconada, entre el primer i el segon pis, separats per una gran biga de fusta, i les arcades acabades en volta a la planta baixa. Conserva encara baranes de fusta. No es conserva, però, la bassa i la resclosa del molí. Aquestes es trobaven darrere del molí i varen ser cobertes amb terra a finals del segle XX. Ara s'ha convertit en una feixa cultivada. A l'interior, però, resten encara alguns aparells del molí. Algunes riuades soferres recentment van desviar una mica el curs normal de la ribera i l'aigua es filtrava a l'interior de l'edifici. Això va obligar a aixecar un mur de formigó per tal de contenir futures pujades d'aigua, però el fet és que desvirtua bastant l'edifici.

Història

El molí el trobem esmentat per primera vegada el 1295, cosa que fa suposar una existència més antiga. El trobem mencionat, juntament amb el rec o canal, quan Pere Baró el va vendre a Bernat Ferrer, amb dues peces de terra més. Des del segle XIV les referències al molí cada vegada són més habituals, sobretot en capbreus del monestir de Sant Pere de la Portella, que en ostentava el domini directe. El 1358 l'abat Berenguer de la Portella demanava a Beatriu Ferrer i al seu marit Berenguer 40 sous barcelonesos per tal de poder-se redimir de la remença. El 1364 demanava ja 50 sous als fills dels anteriors possessors. Des d'aleshores els Ferrer apareixen ininterrompudament a la documentació com a tinents del molí, però les referències directes al molí són poques. Els Ferrer es van mantenir al mas fins a finals del segle XVII, quan el molí va ser venut als Boixader de la Nou. Des de llavors va començar a ser denominat com a molí de Boixader, encara que en algunes ocasions hom s'hi referia com a molí de Baix o Molinot. El 1766 es trobava en mans de Francesc Boixader i segons la documentació cadastral feia una contribució de 300 rals, molt més que la resta de molins de la parròquia. Això fa pensar que era el que treballava més i el que tenia més bona infraestructura. S'hi va moldre fins ben entrat el segle XX. Després d'aturar la seva activitat, tornà a moldre alguns anys després de la guerra civil de 1936-1939. Actualment hi ha l'obrador i forn de pa ecològic de Cal Pitús.

Bibliografia

AADD (1994: 186).
SOCA (en curs: s. p).

